

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
V Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(Шостка, 23 квітня 2020 року)

Суми
Сумський державний університет
2020

УДК 372.862

Редакційна колегія:

відповідальний редактор – к.т.н., доцент Р.В. Закусило;
заступник відповідального редактора – к.е.н, викладач
Ю.М. Мануйлович.

члени редакційної колегії:

к.х.н, ст.викладач С.В. Тимофіїв; к.філ.н, доцент Н.Ю. Бондар;
к.пед.н., доцент Ю.М. Мар'їнських; к.е.н, ст.викладач І.В. Новикова;
к.т.н., завідувач кафедри Г.М. Худолей; начальник НМВ; фахівець
Я.Г. Вазієв.

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК ТА
ПЕРСПЕКТИВИ: матеріали V Всеукраїнської науково-методичної
конференції, м. Шостка, 23 квітня 2020 року. – Суми : Сумський
державний університет, 2020. – 230 с.

Збірник містить матеріали V Всеукраїнської науково-методичної
конференції «Освіта, наука та виробництво: розвиток та
перспективи», що проводиться на базі Шосткинського інституту
Сумського державного університету. Тематика поданих матеріалів
охоплює широке коло питань, присвячених актуальним проблемам
сучасної освіти, науки та виробництва.

Видання корисне, викладачам, аспірантам і студентам вищих
навчальних закладів, науковим співробітникам, працівникам хімічної
промисловості, фахівцям інформаційних технологій виробництва,
вчителям загальноосвітніх шкіл.

© Шосткинський інститут
Сумського державного університету, 2020
© Сумський державний університет, 2020

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В МІСЦЕВИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

І. В. Новикова, І. О. Пригара, О. М. Тур

Шосткинський інститут Сумського державного університету
aleksandrtur@gmail.com

Питання організації електронного урядування в місцевих органах влади України в умовах євроінтеграції суттєво актуалізувались. Зокрема, дослідження механізмів управління міським і регіональним господарством за допомогою інформаційних технологій в Україні в умовах євроінтеграції, може виявитись корисним для вирішення питань активізації поширення інформаційно-комунікаційних технологій в публічній сфері України для досягнення соціально-економічного розвитку місцевих громад.

В роботі здійснено короткий огляд існуючих рішень в реалізації електронного урядування в місцевих громадах України. Виявлено, що для запобігання корупції в органах місцевої влади введено такі електронні засоби: «Prozorro», веб-сайт державних закупівель та тендерів; «E-data» - цей сайт дозволяє контролювати витрати національного та місцевих бюджетів; «Відкритий бюджет» - це рішення дозволяє проаналізувати видатки та доходи бюджету, візуалізувати інформацію про бюджет; «iGov» - платформа, на якій зібрані всі адміністративні послуги, що надаються державними органами України громадянам та юридичним особам; «Єдиний державний портал відкритих даних» та «Доступ до правди» - портали, що дозволяють громадянам отримувати необхідну публічну інформацію про роботу органів державної влади України, в тому числі місцевих; «Єдина система місцевих петицій» - це рішення було створене для полегшення та пришвидшення роботи з петиціями громадян [4; 5].

Інструменти електронної демократії покликані забезпечити громадянську участь у прийнятті управлінських рішень [2; 3], зокрема рішень про бюджетному процесу, розробки заходів по поліпшенню соціально-економічного становища територіальної громади, здійснювати громадський контроль за діяльністю державних органів влади тощо.

Виходячи із діючого законодавства та соціально-економічного становища можна навести наступний механізм електронного урядування в Україні (див. рисунок 1) який буде враховувати основні принципи електронної демократії які є базовими для європейських країн.

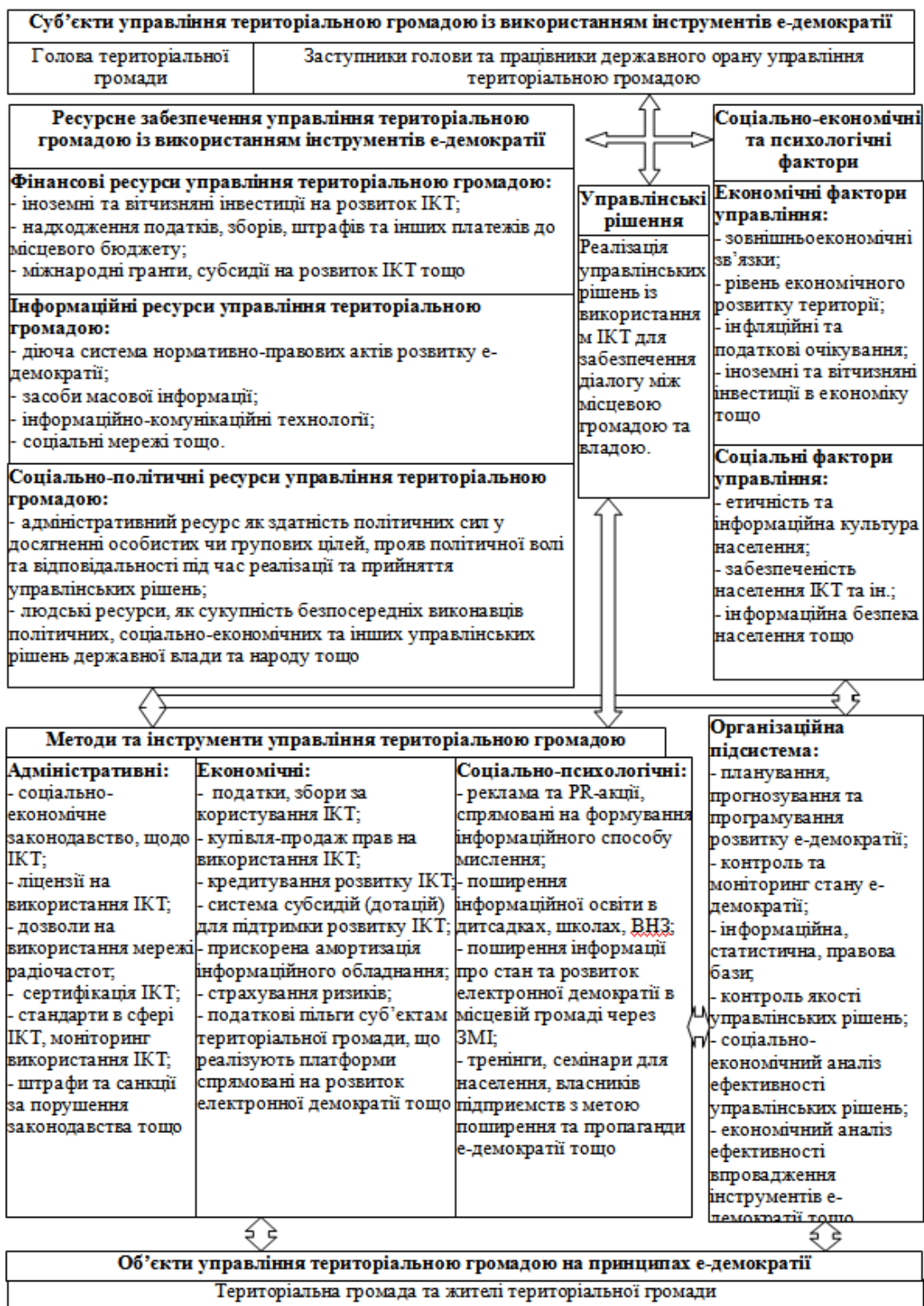

Рисунок 1 – Механізм реалізації е-демократії в управлінні громадою

Отже, система реалізації електронної демократії при управлінні територіальною громадою спрямована на становлення демократичних цінностей в громаді. Взаємодія державних органів влади та суб'єктів

територіальної громади в рамках цієї системи управління в першу чергу повинна бути спрямована на реалізацію цілей громади та її жителів. Електронне урядування може стати основою для запобігання корупції, підвищення ефективності державної влади на місцях, забезпечення довгострокового економічного зростання.

Механізм реалізації електронної демократії в основному зводиться до регулювання державою матеріальних, інформаційних та фінансових потоків між всіма суб'єктами територіальної громади. ІКТ є в такому разі дієвим інструментом перерозподілу ресурсів громади на справедливій основі із дотриманням законів України. Перерозподіл фінансових, матеріальних та трудових ресурсів здійснюється на користь пріоритетних напрямів розвитку громади, що визначені громадянами такої громади. Будь-які дії владних органів місцевої громади спрямовані на забезпечення захисту соціально-економічних інтересів громади, економічних регіонів, суб'єктів підприємницької діяльності та споживачів, що здійснюється шляхом застосування певної сукупності інструментів.

Державні органи влади повинні застосовувати таку сукупність стимулів стосовно суб'єктів територіальної громади, які б робили залучення і використання ресурсів громади економічно вигідним. Механізм електронної демократії в місцевих громадах реалізується через безпосередню участь держави шляхом застосування до суб'єктів територіальної громади визначеного комплексу еколого-економічних інструментів впливу на їх ключові інтереси.

Взаємодія державних органів влади та суб'єктів територіальної громади в рамках механізму реалізації електронної демократії в першу чергу повинна бути спрямована на перерозподіл виробничих та природних ресурсів і обмеження окремих параметрів господарської діяльності суб'єктів територіальної громади з метою дотримання соціально-економічних законів. Виконання зазначених завдань можливе шляхом застосування певної сукупності інструментів адміністративного чи ринкового регулювання господарської діяльності. Приведений на рисунку 1 механізм спрямований на формування тісної співпраці між державними органами влади та суб'єктами територіальної громади із використанням ІКТ на принципах е-демократії європейських країн [1; 2; 3].

Проведене дослідження дозволяє констатувати, що в Україні здійснено не мало важливих заходів для організації електронного урядування в місцевих громадах. Створена низка ефективних рішень із використанням інформаційних технологій, що дозволяють отримати доступ до публічної інформації та отримання низки адміністративних

послуг онлайн. Не зважаючи на вагомі досягнення у сфері електронного урядування на місцях в Україні слід впроваджувати дієві механізми та інструменти формування співпраці громадян та державних органів влади. Адже завдяки такій співпраці формується найвища форма залученості громади до прийняття управлінських рішень по розвитку територіальних громад України, за якої думка та бажання жителів громади ставляться на перше місце.

Список використаних джерел

1. Кажока І. Електронна демократія: 10 практик з Європи. Mistosite. 2016. 9 червня. URL: <https://mistosite.org.ua/articles/elektronna-demokratiia-10-praktyk-z-evropy?locale=ru> (дата звернення: 18.03.2020)

2. Ковшун Л. Рівні співпраці влади і громади: шість типологій громадянської участі. Mistosite. 2016. 17 березня. URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/r%D1%96vn%D1%96-sp%D1%96vprac%D1%96-vlady-%D1%96-gromady-sh%D1%96st-typolog%D1%96j-gromadyanskoyi-uchast%D1%96> (дата звернення: 18.03.2020)

3. Ковшун Л. Як оцінювати громадянську участь: шість інструментів. Mistosite. 2016. 14 січня. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/yak-otsiniuvaty-hromadiansku-uchast-shist-instrumentiv> (дата звернення: 18.03.2020)

4. Таран В. ТОП-5 електронних ініціатив, які змінять Україну. Дзеркало тижня. 2016. Випуск № 7. URL: <https://dt.ua/internal/top-5-elektronnih-iniciativ-yaki-zminyayt-ukrayinu-.html> (дата звернення: 18.03.2020)

5. Тишкевич Б. Електронна демократія: 11 практик з України. Mistosite. 2017. 5 серпня. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/elektronna-demokratiia-11-praktyk-z-ukrainy> (дата звернення: 18.03.2020)